

OSEBNA IZKAZNICA PROJEKTA/PROGRAMA

Naziv javnega razpisa/poziva:

Javni poziv ZA LETO 2021 ZA SOFINANCIRANJE PROJEKTOV NEVLADNIH ORGANIZACIJ IZBRANIH NA RAZPISIH SOFINANCIRANIH IZ PRORAČUNA EVROPSKE UNIJE ali URADA ZA FINANČNI MEHANIZEM, Evropskega združenja za prosto trgovino – EFTA

Predmet in namen javnega razpisa/poziva:

Predmet javnega poziva je sofinanciranje finančnega prispevka za projekte nevladnih organizacij (v nadaljnjem besedilu: NVO), ki so bili izbrani na razpisih, sofinanciranih iz proračuna Evropske unije. To so programi, ki jih razpisujejo Generalni direktorati Evropske komisije, Agencije Evropske komisije in EU parlament, kot npr.: Ustvarjalna Evropa, LIFE, Obzorje 2020, Obzorje 2021, Evropsko teritorialno sodelovanje in drugi.

S finančnim prispevkom za projekte NVO odobrenih s strani Evropske unije ministrstvo spodbuja povezovanje in partnersko sodelovanje nevladnih organizacij v mednarodnih projektih in krepi njihove operativne zmogljivosti.

Ministrstvo bo sofinanciralo finančni prispevek za projekte, ki so se izvajali na dan oddaje prijave na javni poziv za leto 2021 in se bodo zaključili najkasneje do 31. 12. 2023.

Razpisovalec sredstev	Ministrstvo za javno upravo, Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana
Upravičenec	Inštitut za proučevanje enakosti spolov Maribor
Spletna stran upravičenca/projekta	www.ipes-si.org ; www.project-stella.eu
Projektne partnerji (če je relevantno)	Ljudska univerza Celje (prijavitelj), Univerza v Mariboru, Osnovna šola Branka Pešiča (Srbija)
Naziv projekta	STELLA: Improvement and tranSfer of gender mainsTreaming bEst practices in primary schoolS between SLOvenia and SerbiA
Končna vrednost EU projekta	401.453,36 EUR
Realizirana vrednost projekta NVO prijavitelja	112.433,41 EUR
Višina s strani EU prejetih sredstev za upravičenca	89.946,73 EUR
Znesek lastne udeležbe upravičenca	22.486,68 EUR
Višina dodeljenih sredstev po JP 2021	20.377,08 EUR

Obdobje izvajanja projekta/programa	1. november 2020 - 31. oktober 2022
Politike, ki jih projekt/program naslavlja (npr. zakoni, strategije, resolucije)	<p>Projekt direktno naslavlja cilje Strategije EU za enakost spolov za obdobje 2020-2025, katere cilj je Unija, ki temelji na ideji, da mora vsaka oseba svobodno izbrati svojo življenjsko pot, pri čemer je zelo pomembno, da z odpravo in preseganjem spolnih stereotipov, ki so ponotranjenini med procesoma primarne in sekundarne socializacije, teh izbir ne omejujemo.</p> <p>Prav tako je direktno naslovljena zadnja sprejeta Resolucija o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2015-2020, natančneje štiri cilje resolucije: odprava vrzeli med spoloma in spolne segregacije v izobraževanju; odprava neenakosti v znanosti in visokem šolstvu, odprava stereotipov v družbi, zlasti v medijih, kulturi in športu ter odprava neravnovesij med spoloma ter spolne segregacije na področju zaposlovanja in odpravljanje brezposelnosti.</p>
Namen projekta in glavne aktivnosti (kaj želimo s projektom doseči, kaj se bo izboljšalo, kako bomo to dosegli)	<p>NAMEN PROJEKTA</p> <p>Projekt STELLA se osredotoča na dva glavna cilja, (1) spreminjanje družbenih in spolnih norm z ozaveščanjem o spolnih stereotipih in (2) podpiranje in razvoj družbenega vedenja, ki spodbuja enakost spolov znotraj konteksta osnovnošolskega izobraževanja.</p> <p>Cilj projekta je senzibilizacija slovenskih in srbskih učiteljev v osnovnih šolah za prepoznavanje in aktivni boj proti spolnemu stereotipiziranju. Učitelji bodo v ta namen opolnomočeni tako z znanjem kot s posebej za njih pripravljenimi orodji, ki spodbujajo enakost spolov, namesto da prispevajo k reprodukciji spolno stereotipnih vedenjskih vzorcev. Učitelji bodo vso pridobljeno znanje lahko uporabljali pri svojem delu tudi po koncu projekta.</p> <p>S projektom STELLA bomo prispevali tudi k uresničevanju polnih potencialov slovenskih in srbskih osnovnošolskih otrok v smislu njihovega osebnega in poklicnega razvoja, saj bo izmenjava najboljših praks med Srbijo in Slovenijo, skupaj z izobraževalnim programom in spletnim orodjem, nudila možnost za dekonstrukcijo in preseganje (re)produkcije spolnih stereotipov, spolnih pristranskosti in spolno pripisanih vlog, ki na izbire otrok in kasneje odraslih vplivajo izrazito omejevalno.</p> <p>Otroci ideje o različnih vlogah, ki so primerne za moški ali ženski spol, pridobivajo že v najzgodnejšem otroštvu, najprej od svojih staršev in ožje družine. Ko rastejo, so vzgojeni v razmišljanje ki predpostavlja oziroma jim še dodatno utrjuje prepričanje, da se od deklet in fantov pričakuje drugačno obnašanje: prve naj bi bile bolj zadržane in sramežljive, fantje pa odločni in aktivni.</p>

(Leaper, 2007). Ravno na tak način - s posploševanjem nekih značilnosti na širše skupine ljudi, v družbeni praksi spolni stereotipi (pre)živijo.

Spolni stereotipi kot nepravilne in nerealne predstave o moških in ženskah igrajo pomembno vlogo pri konstruiranju pričakovanj, vedenja, mišljenja, čustvovanja in določanja (ne)primernosti in (ne)sprejemljivosti vedenja glede na spol. Leta odraščanja so za razvoj in utrjevanje spolnih stereotipov še posebej pomembna, saj se v tem času učenci in učenke ključno izoblikujejo kot osebnosti, pri čemer so ključni gradnik tudi družbeno pripisane spolne vloge. (Ne)sprejemljivost spolnih vlog pa učenkam in učencem ni podana zgolj skozi uradno določen kurikulum, ampak je vsebovana tudi v t. i. prikritem kurikulumu.

S konceptom prikritega oziroma skritega kurikulumu označujemo vse tiste elemente kurikulumu, preko katerih se dečki in deklice učijo stališč, vrednotenja, vedenj in tudi (spolnih) stereotipov. Na ta način se skozi nenačrtovana ravnanja učiteljev in učiteljic na učence in učenke prenaša vse tisto, kar za neko družbo velja kot spolno pričakovano - npr. k določenim aktivnostim se spodbuja določen spol, v razredu obstaja drugačna dnevna rutina glede na spol, drugačna komunikacija in celo delitev prostorov znotraj vzgojno-izobraževalne ustanove glede na spol.

GLAVNE AKTIVNOSTI PROJEKTA

Ker je projekt STELLA osredotočen na primarni vzgojno-izobraževalni proces, bomo v sklopu projekta aktivnosti izvajali z naslednjimi ciljnim skupinami:

1. Učitelji v osnovnih šolah: v vsakdanjem izvajanju šolskega procesa smo priča neštetim neformalnim praksam različnega obravnavanja fantov in deklet, ki se pojavljajo predvsem v obliki prikritega kurikulumu. Prikriti kurikulum tako vsebuje pomembna sporočila, ki jih učitelji (nezavedno) prenašajo na otroke oziroma vplivajo na oblikovanje njihovih stališč in predsodkov do primernega, zelenega obnašanja, glede na otrokov spol. Ker lahko tako oblikovani predsodki in stereotipi vodijo tudi do seksističnega obravnavanja učencev in učenk s strani učiteljev, je nujno vsem učiteljem omogočiti, da postanejo do vprašanja enakosti spolov v razredu in šoli (bolj) občutljivi in da v zvezi s tem pridobijo ustrezno strokovno podporo in znanje.
2. Starši: Starši so vir informacij otrok o zunanjem svetu in so obenem osebe s katerimi se otroci najprej poistovetijo in posnemajo njihov zgled. Raziskave kažejo, da so pričakovanja staršev različna glede na spol njihovega otroka, kar nakazuje na trdovratnost spolno stereotipnih predstav o področjih, ki naj bi zanimali ali bili primerni za ženske in moške, vse to pa nedvomno vpliva na karierne odločitve otrok in na njihov položaj znotraj trga

	<p>dela.</p> <p>3. Osnovnošolski otroci: Otroci med med opazovanjem staršev in igro spoznavajo spolne vloge in nezavedno prevzemajo spolne stereotipe.</p> <p>Na podlagi usposabljanj za učitelje in učiteljice ter učence in učenke bo v okviru projekta STELLA razvito interaktivno spletno orodje, namenjeno vsem omenjenim ciljnim skupinam, ki bo omogočilo lažjo samozaznavo (re)produciranja spolnih stereotipov. Učiteljem in učiteljicam iz obeh sodelujočih držav bo, poleg organiziranih strokovnih usposabljanj ter izmenjave dobrih praks, slednje nudilo uvid v predlagane spremembe pedagoških pristopov in procesov, ki so ključni za preseganje stereotipov. Učenci in učenke se bodo lahko preko spletnega orodja na prijazen in razumljiv način (prilagojen njihovi starosti) spoznavali s tematiko (ne)enakosti spolov. Posebne spletne vsebine pa bodo pripravljene tudi za starše, namenjene predvsem njihovem opolnomočenju ter usmeritvam k nadaljnjim aktivnostim z otroki. Opisano interaktivno spletno orodje bo ciljnim skupinam na voljo v slovenskem, srbskem in angleškem jeziku.</p> <p>Spletno orodje STELLA, prenos dobrih praks in znanje, akumulirano tekom izvajanja projekta, bodo služili tudi kot podlaga za pripravo smernic za učne načrte, ki bodo pripomogli k preseganju neenakosti med spoloma ne le v Sloveniji in Srbiji, temveč tudi drugod po Evropi.</p>
<p>Opis stanja pred izvajanjem projekta/programa</p>	<p>Potreba po uveljavljanju načela in koncepta enakosti spolov je vključena v številnih mednarodnih dokumentih, ki vsi izpostavljajo dejstvo, da ravno obstoj spolnih stereotipov močno ovira napredek na področju doseganja enakosti spolov. Ravno zato je ključno spoznati, reflektirati in presegati spolne stereotipe (že) med primarnim izobraževalnim procesom. Tako je denimo že CEDAW (Odbor združenih narodov za odpravo diskriminacije žensk) opozoril na potrebno "revizijo učbenikov in šolskih programov ter prilagoditev učnih metod" z namenom odpravljanja teh kulturno pogojenih idej, ki pomembno vplivajo na omejitve in izbire moških in žensk. Podobno - da je neenakost spolov stalna značilnost izobraževalnega sistema - v priporočilu o preprečevanju spolnih stereotipov in seksizmu v izobraževanju, ugotavlja tudi Svet Evrope.</p> <p>Kljub temu, da je v Sloveniji enakost spolov opredeljena že v ustavi, kasneje pa je bila pravna zaščita enakosti še dodatno okrepljena tudi z Zakonom o diskriminaciji, cilja - dejanske enakosti med spoloma, še vedno nismo dosegli. Slovenija se namreč še vedno bojuje z 8 % plačilno vrzeljo (ki še narašča); le 24,7 % žensk je na vodstvenih položajih kljub temu, da je več kot 60 % novih diplomantov žensk; manj kot 22 % diplomantov iz področij STEM je ženskega spola, po drugi strani pa je manj kot 20 % moških</p>

	<p>diplomantov pedagoških smeri; ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem predstavlja močno breme za ženske, ki še vedno opravijo skoraj dvakrat več gospodinjskih opravil kot moški (OECD); 56,6 % žensk v Sloveniji je doživelo vsaj eno obliko nasilja, v vrtcih je samo 1 % moških vzgojiteljev, manj kot 5 % moških pa izkoristi del starševskega dopusta. Čeprav se Slovenija po indeksu enakosti spolov, ki ga je EIGE izdal leta 2010 uvršča na 10. mesto med državami EU, ravno na področju znanja še vedno beležimo najnižjo ceno. Spolna segregacija v izobraževanju tako ostaja glavni izziv, ki je viden v statistikah kot so: 39 % študentk se koncentrirano izobražuje zgolj na področjih pedagogike, zdravstva in socialnega varstva, humanistike ter umetnosti v primerjavi s 16 % moških, ki se odločijo za študij teh istih smeri.</p> <p>V Srbiji je neskladje med pravnimi okviri in realnostjo zagotovljene stopnje enakosti spolov še večje. Srbija je, kot prva država zunaj EU, sicer pripravila oceno v okviru indeksa enakosti spolov kot ga meri EIGE, tam pa dosegla zgolj 40,6 točke, kar je bistveno manj od povprečja EU s 52,9 točkami. Izmerjeni rezultati na področju znanja so pokazali, da je spolna segregacija na področju izobraževanja visoka - velika večina ženskih študentk se odloča za študij družboslovja, humanistike in umetnosti. Trdovratni spolni stereotipi v Srbiji omogočajo visoko plačilno vrzel (16 %) in precej manjši delež udeleženih žensk na trgu delovne sile (15 % manj od moških). V Srbiji moški gospodinjskemu delu na teden namenijo 10 ur svojega časa, ženske pa 22 ur. Prav tako je več raziskav pokazalo, da je tudi v Srbiji vsaka druga ženska doživela vsaj eno izmed oblik nasilja.</p>
<p>Doseženi rezultati projekta/programa</p>	<p>V okviru projekta STELLA so bili konkretno doseženi naslednji rezultati:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1: Izboljšane veščine in znanje otrok o družbenih normah, spolnih stereotipih, enakosti spolov in spoštovanju drugih, opolnomočenje otrok, da znajo in zmorejo izpodbijati slednje, da zahtevajo svoje pravice in razmišljajo o teh tematikah. 2: Večja ozaveščenost in boljše razumevanje učiteljev glede problematike spolnih stereotipov, ki se pojavljajo v izobraževalnih ustanovah, s posebnim poudarkom na prikritem kurikulumu. 3: Okrepljene kompetence učiteljev glede ustreznih pedagoških pristopov pri izobraževanju otrok o enakosti spolov. 4: Spremenjene profesionalne prakse učiteljev. 5: Okrepljena vloga osnovnih šol pri spodbujanju enakosti spolov med otroki. 6: Okrepljeno ozaveščanje in sodelovanje staršev pri izobraževanju o enakosti spolov in s tem posledično tudi pri vzgoji in učenju njihovih otrok.

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 30
F: 01 478 83 31
E: gp.mju@gov.si
www.mju.gov.si

	<p>7: Izredno izboljšano znanje o poučevanju in pristopih za učenje enakosti spolov v osnovnih šolah, z novo oblikovanimi smernicami za učne načrte.</p> <p>8: Večja ozaveščenost o spolnih stereotipih v izobraževanju (v širši javnosti).</p>
--	---

Poleg obveznih rubrik se lahko glede na specifikke posameznega javnega razpisa/poziva rubrike dodajo.